

АГУУЛГА

1.1. Төслийн товч тодорхойлолт	4
ОРШИЛ	6
2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	7
3. ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ, СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	8
3.1. Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл, бууруулах арга хэмжээ.....	8
3.2. Төслийн үйл ажиллагаанаас усан орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл.....	8
3.3. Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл.....	8
3.4. Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл	8
6. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	14
7.НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15
8. ТҮҮХ СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛС	15
9. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15
10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15
11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	18
12. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	24
13. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СУМ БАГЫН ИРГЭДЭД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ХУВААРЬ	25

Хавсралт материал

- Хяналтын хуудас
- Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар
- Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хуулбар
- Үнэлгээний батлагдсан нүүр
- Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт
- Гол усны лавлагаа
- Дэвсгэр зураг
- CD

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн солбицол	4
Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	11
Хүснэгт 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	13
Хүснэгт 4. Дүйцүүлэн хамгаалах ажил, тэр бум мод	14
Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	16
Хүснэгт 7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	22
Хүснэгт 8. 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын ажлын зардал	24
Хүснэгт 9. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнах хуваарь	25
Хүснэгт 10. 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нэгдсэн хүснэгт	26

ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

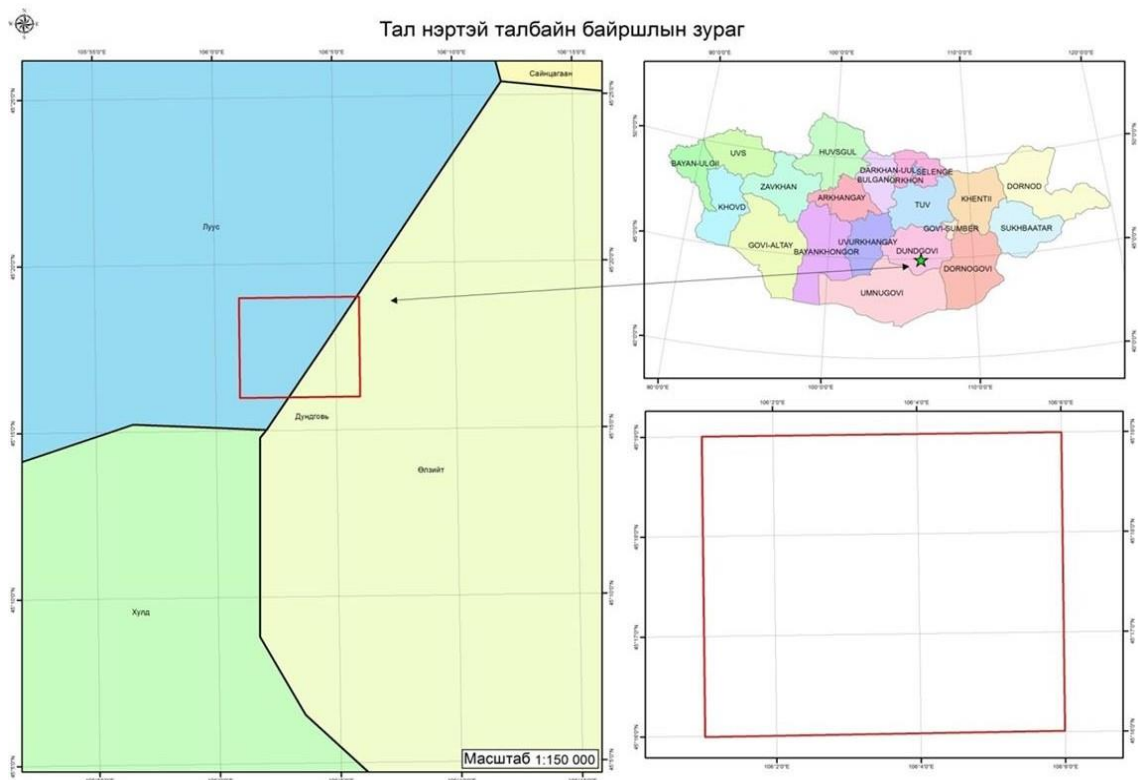
1.1. Төслийн товч тодорхойлолт

“Өвөр шарангад” талбай нь засаг захиргааны нэгжийн хувьд Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос урагш 335 км, Мандалговь хотоос урагш 60 км зайд тус тус байрлана.

- Талбайн нэр: “Өвөр шарангад”
- Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн дугаар: MV-021920
- Ашиглалтын талбайн хэмжээ: 393.7га

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн солбицол

Булангийн цэгийн дугаар	Газарзүйн солбицол, град WGS-84	
	Өргөрөг	Уртраг
1	45° 09' 41.13"	106° 02' 00.58"
2	45° 09' 41.13"	106° 01' 42.95"
3	45° 10' 00.59"	106° 01' 42.95"
4	45° 10' 00.59"	106° 02' 00.58"

Зураг 1. Талбайн байршлын тойм зураг

Геологийн тогтоц

Өвөр шарангад нэртэй хайлуур жоншны талбайд түрүү пермийн насны интрузив чулуулаг нь талбайн ихэнх хувийг эзлэх бөгөөд зүүн хойд, зүүн болон төвийн хэсгээр их хэмжээгээр тархжээ. Агаарын зурагт тод цайвар өнгөөр ялгагдана. Талбайн зүүн хойд, зүүн болон төвийн хэсгээр гарш муутай сэвсгэр хурдас ихтэй учир зурагт муу тайлагдана. Өмнөх ажлаар уг интрузивийг дараахи 3 фазаар хуваавал манай орд нь I-р фазад багтана.

1. I фаз. Пироксен эвэр хуурмаг биотиттой габбродиорит /vδP1/

Түрүү пермийн насны эдгээр чулуулаг дотор баруун хойш сунасан хагарлыг дагаж 1-2 м хүртэл зузаантай бараг өргөргийн дагуу чигтэй кварцын брекчүүдээр дүүргэгдсэн, бутралын бүс дайран өнгөрдөг. Кварцын энэхүү бутралын брекчлэгдсэн бүс дотор баруун хойш чигтэй 325⁰-ын азимутаар сунаж тогтсон 922м хүртэл урт үргэлжлэх кварц флюоритын судал тааралдана. Энэ жоншны судал нь баруун урдаас зүүн хойшоо 55⁰-аар унах бөгөөд зузаан нь 0.72-1.83м-ийн хооронд хэлбэлзэх ба дундаж зузаан нь 1.83м байдаг.

2019-2020 онуудад Өвөр шарангад хайлуур жоншны орд дээр өөрийн хөрөнгөөр “Очир мандал хайрхан” ХХК-ний хайгуулын анги хүдрийн биетийн суналын дагуу газрын гадаргуугаас 50-96 м зайтай, 30 м дундаж урттай, 1.2 м өргөнтэй нийт 7 сувгийг экскаватороор 1.5 м дундаж гүнтэй ухсан. Нийт 7 суваг буюу 234.4 м³ уулын цулыг ухаж, нийт 450 т.м өрөмдлөгийн ажил, зохих дээжлэлтийн ажлууд зэргийг хийж гүйцэтгэсэн. 1:2000-ны масштабтай топо зураглалын, Археологийн судалгаа, Палеонтологийн судалгаа зэрэг ажлуудыг тус тус гэрээ хийж гүйцэтгүүлсэн. Энэ ажлын үр дүнд нөөцийг 2 хүдрийн биетээр тогтоосон. Ордын хэмжээнд бодитой В зэрийн 69.31%-ийн CaF₂-ийн дундаж агуулгатай 18.87 мян.тн хүдэрт 13.08 мян.тн флюорит, боломжтой С зэрийн 72.43%-ийн CaF₂-ийн дундаж агуулгатай 12.4 мян.тн хүдэрт 8.98 мян.тн флюорит, буюу нийт бодитой болон боломжтой (В+С) зэргийн 70.55%-ийн CaF₂-ийн дундаж агуулгатай 31.28 мян.тн хүдэрт 22.07 мян.тн флюоритын нөөцийг тогтоон улсын нөөцийн нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

ОРШИЛ

Тус уурхайг ил аргаар ашиглах техник эдийн засгийн үндэслэлийг 2021 оны 12-р сарын 21-ны өдрийн Т/226 тоот тушаалаар, Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн дагуу 2022 онд “Найчрал Састайнэблэ” ХХК боловсруулж БОАЖЯ-аар батлуулсан.

2025 онд явагдах уулын ажил, ажиллах горим

Өвөр шарангад нэртэй хайлуур жоншны ордыг 2025 онд ил аргаар ашиглахад, 80.02 мян.м³ хөрс хуулж 8.52 мян.тн хүдэр олборлож, 5.74 мян.тн жонш баяжуулах үйлдвэрт нийлүүлнэ.

Ашиглалтын систем

Ордын геологи болон уул техникийн нөхцөл талаас гадаад овоолго бүхий тээвэртэй ашиглалтын системийн хэрэглэнэ. Уулын ажлын ерөнхий чиглэл дээрээс доош чиглэсэн байна. Ашиглалтын технологийн үндсэн параметрууд:

1. Ажлын доголын өндөр - м 5
2. Ажлын бус доголын өндөр - м 10
3. Уурхайн ерөнхий хажуугийн өнцөг - град 45
4. Ажлын бус доголын хажуугийн өнцөг - град 60
5. Ажлын доголын хажуугийн өнцөг – град 60
6. Аюулгүйн бермийн өргөн – Уурхай-1 - м 5.2
7. Аюулгүйн бермийн өргөн – Уурхай-2 - м 5.9
8. Ажлын талбайн хамгийн бага өргөн - м 25

Уурхайн хүчин чадал, ашиглах хугацаа

Уурхай нь бүрэн хүчин чадалдаа хүрэхийн тулд газрын дээрх байгууламжийн ажил, ил уурхай зэрэг ажлууд хийгдэж ашиглалтын жилд 5.74 мян.тн хайлуур жонш олборлохоор төлөвлөсөн болно. Уурхайн үйл ажиллагааг жил бүрийн 05-р сарын 01- ны өдөр эхлүүлж байхаар төлөвлөж байгаа ба зуны улиралд 5-8-р саруудад олборлолт явуулна.

Уурхайн ажиллах горим

Жилд ажиллах хоногийн тоо 120 байна. Уулын ажлыг 12 цагийн үргэлжлэлтэй 2 ээлжтэй байна.

Ил уурхайн процесс

Ил уурхайн процесс нь уурхайн хөрс хуулалт, хүдэр олборлолт, овоолго байгуулах болон туслах ажлуудыг иж бүрнээр нь аюул осолгүй, эдийн засгийн үр ашигтай явуулна. Ил уурхайд дараах процессууд явагдана: Үүнд

- Шимт хөрс хуулалт
- Өрөмдлөг, тэсэлгээ
- Ухаж ачих
- Тээвэрлэх
- Овоолох

2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Зам харилцаа ба дэд бүтэц

Төслийн талбай нь Дундговь аймгийн Мандалговь хотоос 60 км, УБ хотоос зүүн урагш 335км, засаг захиргааны мужлалаар Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт оршино.

Монгол Улсын босоо тэнхлэгийн Улаанбаатар-Өмнөговийн АО201-р код бүхий асфальтан замаар Улаанбаатар хотоос Мандалговь хот хүртэл 335 км явж түүнээс цааш 60 км шороон замаар явж төслийн талбайд хүрнэ. Орон нутгийн шинж чанартай замаар тухайн талбайд аль ч талаас нь жилийн 4 улиралд хүрэх бүрэн боломжтой. Замын нөхцөл сайн гэж хэлж болно.

Өвөр шарангад хайлуур жоншны ордод 35 кВт-ын өндөр хүчдэлийн шугам талбайгаас баруун тийш 10км зайтай дайран өнгөрдөг.

Газар зүй: Физик газарзүйн мужлалаар Төв Монголын тал хээрийн бүс, Өмнөт Монголын говь хээрийн бүсийн заагт оршдог. Энэ бүс нутаг голдуу тал газар, намхан жижиг толгодоос бүрдэнэ. Ажлын талбай нь газарзүйн хувьд далайн түшингээс дээш 1100-1200 м өндөрт оршино. Баруун хойноос зүүн урагш чиглэлтэй янз бүрийн жижиг хөндийнүүд, ам жалгуудаар хэрчигдсэн рельефтэй. Өвөр шарангад хайлуур жоншны орд нь 1150 м байрлана.

Талбайг хүрээлсэн жижиг уул толгодуудаас эргэн тойрон дахь орчныг 5-10 км хүртэл зайд харах боломжтой. Талбайн зүүн хойт хэсэг илүү толгодорхог гадаргуутай ба 25-40 м хооронд өндөршил нь хэлбэлздэг байна. Талбайн гадаргууд чулуулгийн илрэх гарш нь гүвээ толгодын оройгоор дэл судал хэлбэртэй оршино.

Ус зүй: Талбайд гадаргуугийн усан сүлжээ харьцангуй муу хөгжсөн. Төслийн талбайн эргэн тойронд Дунд жирийн худаг, Гашууны худаг, Зэстийн худаг, өрөмдмөл худгууд, 2-10км зайд байршдаг. Худгуудын усны ундарга ихэвчлэн 0.1-0.8 л/с хэлбэлзэх бөгөөд газрын гүнээс тэжээгдэнэ. Хүнсний зориулалттай усны хэмжээ энэ нутагт нэлээд хүндрэлтэй юм. Учир нь нэлээд олон тооны худгууд байдаг боловч усны шинжилгээгээр тэр болгон ундны усны шаардлага хангадаггүй.

Зун намрын улиралд бороо орсны улмаас жижиг хонхрууд усаар дүүргэгдэж бага хэмжээний нуурыг үүсгэдэг ба сарын сүүл хүртэл үргэлжилдэг байна. Газрын хөрс 1-1.5м-т хөлдөх ба 6-р сар хүртэл үргэлжилдэг.

Ургамал: Хөрсний бүтэц нь тархалтын байдлаараа талбайн хэмжээнд харьцангуй жигд тархалттай. Ургамлын хөрсний үеийн зузаан 0.05-0.2 м хааяа 0.4 м хүрдэг.Тал хөндий, энгэр бэл газраар таана, хөмүүл, агь зэрэг говийн шимт ургамлаас гадна шарилж зангуу, толгодын орой, хажуу бэлээр хялгана, хазаар өвс ургана.

Говирхог хэсгээрээ нохойн шийр, алтан харгана, дэрс, буйлс, бударгана зэрэг бутлаг ургамал ургадаг

3. ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ, СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

3.1.Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл, бууруулах арга хэмжээ

2025 онд уулын ажлын хөрс хуулалт, олборлолт, овоолго, тээвэрлэлтийн үед тоосжилт үүсэж агаарыг бохирдуулахаар байна. Дотоод шаталтат хөдөлгүүрээс гарах утаа тортог агаар орчинд хэсэгчилсэн бохирдолтыг бий болгоно.

3.2.Төслийн үйл ажиллагаанаас усан орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл

Түлш шатахуун, шатах тослох материалууд асгарах зэргээс үүдэн газрын болон газрын доорх ус бохирдох эрсдэлтэй. Ахуйн хатуу болон шингэн хог хаягдлын асуудлаа зөв менежментийн дагуу явуулаагүйгээс болж газрын гадарга болон гүний ус биологийн болон химийн бохирдолд орох эрсдэлтэй.

3.3.Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл

2025 онд уурхайн хөрс хуулалт болон уурхайн дэд бүтцийн үйл ажиллагаанаас газрын гадаргын төрх байдал алдагдаж, хөрсөн бүрхэвч доройтож, ургамлан нөмрөг хөрсөнд дарагдах зэргээр эвдрэлд орно. Төслийн нутаг дэвсгэр болон түүний эргэн тойрны нутаг дэвсгэр дэх тээврийн хэрэгсэл, хүмүүсийн хөдөлгөөний ихсэлттэй холбоотойгоор хөрсөн бүрхэвч элэгдэн доройтох, ургамлан нөмрөг тоосонд дарагдаж тачир сийрэг болж бүрхэц багасна. Ил уурхайн малталт, дотоод замууд, барилгын ажлууд зэрэг үйл ажиллагаанаас гарах сийрэг бүтэцтэй хөрс салхинд амархан хийсэж тоосжилт үүсгэнэ. Газрын гадарга болон хөрс ахуйн хаягдал, шатах тослох материалаар бохирдоно.

3.4.Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл

Уулын ажлын үед ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжөөс гарах дуу чимээнээс болж хөхтөн, шувуу, жижиг мэрэгч амьтад дайжиж алга болох, машин механизм, тээврийн хэрэгслийн гэрэлтүүлгээс болж шөнийн амьдралтай амьтад үргэн дайжиж болзошгүй.

3.5.Нөхөн сэргээж буй газрыг хүн мал, салхи, усны нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах

Уурхайн эвдэрсэн газарт биологийн нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийж дууссан газрыг бусад хүчин зүйлээс болж буцаж эвдэрч, доройтохоос хамгаалахын тулд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1. Хүн малын нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах

Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн газарт мал орох, болон санаатайгаар малаа хариулах, тарьсан мод, бутыг хэрэглэх, машин техникээр дээгүүр нь явах, ахуйн зорилгоор ухаж сэндийлэх зэрэг хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх шаардлагатай бөгөөд энд орон нутгийн захиргаа болон нутгийн иргэдийн ухамсарт оролцоо маш чухал үүрэгтэй байна.

2. Усны нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах

Нөхөн сэргээлт хийсэн газар нь хэвгий, налуу ихтэй хөрсний бүтэц султай болон бүтэцгүй тохиолдолд хөрс усаар угаагдаж, алдагдахаас сэргийлэх арга хэмжээ авах хэрэгтэй. Ийм газарт ургамлын тарих эгнээг налууугийн эсрэг чиглэлд хийх, шигүү тарих, сахлаг үндэстэй ургамал тарих зэрэг арга хэмжээг авна.

3. Салхины нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах

Уурхай орчмын нутаг нь хуурай хээрийн бүсэд хамаарах газар учраас жилд тохиолдох хүчтэй салхи шуурганы давтамж өндөр байдаг. Иймээс биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрыг салхины эвдрэл болон элсний нүүлтээс хамгаалах арга хэмжээг зайлшгүй

шаардлагатай. Энд салхины зонхилох чиглэлд хөндлөн байдлаар бут сөөг модлог ургамал оролцсон зурвас байгуулах, төрөл бүрийн механик хамгаалалт хийх шаардлагатай.

Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөллийг бууруулах зөвлөмж

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- Тоосжилт болон агаар бохирдуулагч хийнүүдийн хэмжилт судалгааг тогтмол хийж, хяналт тавих. Стандарт шаардлагад заасан хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх арга хэмжээ авах.
- Хөрс хуулж овоолго хийх ажлыг аль болох цөөн хоногт багтаахаар зохион байгуулах.
- Тоосжилт тархах хүрээ ачиж, тээвэрлэх, буулгах газраас 50-100 м орчимд байхаар зам, овоолгын байршлыг оновчтой сонгох, улмаар байнгын ажлын байрнаас зайдуу байршуулах хэрэгтэй.
- Уурхайн дотоод тээвэрлэлтийн авто замуудыг байнга усалж байх, ялангуяа тоосжилт, шороон шуурганы гаралт нэмэгддэг хуурайшилттай хаврын улиралд төслийн талбайг усаар норгох, чийглэх
- Төслийн талбайн хэмжээнд олон салаа зам гаргахгүй байх, хөрс тээвэрлэсэн автомашиныг хучиж, хөрс, тоос салхинд хийсэж, агаар орчинд тархахаас урьдчилан сэргийлэх.
- Техник тоног төхөөрөмжийн үзлэг, шалгалтыг тогтмол явуулж, засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийж гүйцэтгэх.
- Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг стандартын дагуу хийх
- Ашиглалтын явцад тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг тогтсон нэг маршрутын дагуу явуулах, МУ-ын стандартын дагуу замын уулзвар, салаалалт дээр тэмдэгжүүлэх
- Үржил шимт өнгөн хөрсийг хуулж овоолго хийх ажлыг аль болох цөөн хоногт багтаахаар зохион байгуулах
- Уурхайн үйл ажиллагааны явцад боломжтой газруудад нөхөн сэргээлтийг дор дор нь хийж байх
- Ахуйн хаягдал усаар гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийг бохирдуулахгүй байх арга хэмжээг авч ажиллах
- Тосгон ба ордыг хаврын шар усны болон хур борооны үерээс хамгаалах арга хэмжээ авах
- Тоног төхөөрөмжийн шатах тослох материал болон барилгын материалын Төвлөрсөн цэгийг байгуулж, нэвчүүлэхгүй материал ашиглан тохижуулах
- Шатах тослох материал, алдагдах, асгарах үед авах яаралтай арга хэмжээг урьдчилан тодорхойлж, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах
- Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн үйл ажиллагаанаас үүсэх орчны тоосжилтыг бууруулахад газар доорх усны нөөцийг ашиглахаас аль болох зайлсхийж, цэвэршүүлсэн ахуйн хаягдал усыг эргүүлж ашиглах боломжийг судлах, боломжтой бол ашиглах
- Тоосны ялгаралтыг зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байлгахын тулд байнгын хяналттай ажиллах зэрэг арга хэмжээг авч ажиллана

4. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Дээр дурдсан болзошгүй гол сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай юм. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй бүрэлдэхүүн тус бүрээр нь ангилан тодорхойлов.

Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль, Засгийн газар, БОАЖЯ болон бусад холбогдох газруудаас гаргасан зохих заавар, журмын дагуу “ОЧИР МАНДАЛ ХАЙРХАН” ХХК-ийн “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулав.

Төсөл хэрэгжүүлэгч “ОЧИР МАНДАЛ ХАЙРХАН” ХХК нь байгалийн баялгийг ашиглаж, үйл ажиллагааны сөрөг нөлөөллөө байгальд үзүүлж байгаагийн хувьд оршин буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахад үйл ажиллагааныхаа нэг хэсгийг чиглүүлэх ёстой.

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	9
1	Агаарын чанар Салхины хурд 10 м/с үед тээвэрлэлтийн замаас үүсэх тоосонцрын агууламж стандарт хэмжээнээс давж болзошгүй	Уурхайн дотоод замыг услах	Тоос босох гадаргуу	Мот/цаг	5000000	Төслийн хугацаанд	- Агаарын тухай хууль - Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль - MNS 4585:2016 - MNS 3384:82
		Уурхайд ажиллаж байгаа машин техникийн кабин доторх агааржуулах төхөөрөмж, хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдал, хаалга, цонхны чигжээс, хамгаалалтын үзлэгийг тогтмол хийж, зөрчил илэрсэн тохиолдолд шуурхай арга хэмжээ авч бүхээгт тоос орохгүй болгох арга хэмжээ авч байх	Уурхайн бүх авто машинуудад	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	2025 он	
		Мөн агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөллийг тогтоох, бууруулахын тулд хяналт шинжилгээг тогтмол хэрэгжүүлнэ.	Уурхайн хэмжээнд	-	Хяналт шинжилгээний ажлын зардалд орсон	2025 он	
		Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө. Уулын ажилд хамрагдах тээврийн хэрэгслүүд байна.	Уулын ажилд хамрагдах тээврийн хэрэгслүүд байна.	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	2025 он	
	Нийт	5000000					
2.	Гадаргын ба	Ус ашиглах гэрээгээ байгуулан			Дотоод үйл	2025 он	Усны тухай хууль

Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших MV-021920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай бүхий “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

2025 он

	газрын доорх усны нөөц	төлбөрөө төлнө			ажиллагааны зардалд		MNS 900:2005 MNS 4943:2015 MNS 5850:2008
		Уурхайгаа тойруулан үерийн далан байгуулах	Үйл ажиллагааны зардалд орно			2025 он	
		Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу шинжилгээ хийлгэх	Зардал нь хяналт шинжилгээний зардалд орсон				
	Нийт	-					
3.	Газрын хэвлий болон Хөрсөн бүрхэвч	Газар эзэмших гэрээгээ сумын засаг даргатай байгуулах, төлбөрөө төлөх	Уурхайн хэмжээнд	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	2025 он	MNS 5916:2008 MNS 5917:2008
		Засварын газар, зогсоолыг цементээр хучих засварын газраас өөр газарт тос масло асгарсан тохиолдолд асгарсан хэсгийг элс асгаж саармагжуулан бохирдсон хөрсийг авч хог хаягдал руу ачуулна.	Засварын талбай, авто зогсоол	-	500000	2025 он	MNS 5918:2008
		Шимт хөрсний нөөц бий болгох стандартын дагуу овоолж, ургамалжуулан хадгалах	Нөхөн сэргээлтийн зардалд орсон болно			2025 он	
	Нийт	500000					
4	Ургамлан нөмрөг	Олон салаа зам гаргахгүй байна.	Уурхайн зам, уурхайн хил хязгаар	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	Төслийн хугацаанд	Амьтны тухай хууль - Байгаль орчныг хамгаалах тухай
		Гал түймрийн аюулаас хамгаалж гал унтраах багаж хэрэгслийг хотхонд байрлуулна.	Уурхайн хотхонд	-	500000	2025 он	MNS 5916:2008 MNS 5917:2008 MNS 5918:2008
	Нийт		500000				
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах нийт зардал 1800000						

5. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ, ТЭР БУМ МОДНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уурхайн нөхөн сэргээлт

2025 онд 4.16 га буюу 104.02 м³ хөрсний гадаад овоолгыг хэлбэржүүлэх ажил хийх бөгөөд шимт хөрсний овоолгын усалгаа арчилгааны ажил хийгдэнэ.

Хүснэгт 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт	га	4.16	-	2000000	2025 онд	MNS 5914:2008 MNS 5918:2008 MNS 4919:2000 MNS 4920:2000
	Нийт				2000000		

ХҮСНЭГТ 4. ТЭР БУМ МОДНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж
	1	2	3	4	5	6
1.	Сум орон нутгийн саналын дагуу сумын нутаг дэвсгэрт 100 мод тарихаар төлөвлөв.	ш	100	-	2000000	“Тэр бум мод” Үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд
	Нийт				2000000	

6. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

“ОЧИР МАНДАЛ ХАЙРХАН” ХХК нь 2025 онд Аймаг орон нутгийн саналын дагуу Дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөв.

Хүснэгт 5. Дүйцүүлэн хамгаалах ажил, тэр бум мод

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	2025 онд Аймаг орон нутгийн саналын дагуу Дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөв.	Нөхөн сэргээлт	Сумын нутаг дэвсгэрт	-	2000000	2000000	2025 онд	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль
	Нийт					2000000		

7.НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбайд айл өрх, өвөлжөө хаваржаа байхгүй бөгөөд нүүлгэх шилжүүлэх ажил хийгдэхгүй болно.

8. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“ОЧИР МАНДАЛ ХАЙРХАН” ХХК-ийн “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын талбай түүний ойр орчимд археологийн хүрээлэн болон палеонтологийн хүрээлэнгээр авран хамгаалах хайгуулын судалгааг хийлгэсэн бөгөөд ашиглалтад ямар нэгэн дурсгалт зүйл өртөхгүй. Шинээр түүх соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай Өлзийт сумын ЗДТГ, цагдаагийн байгууллага болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ. Болзошгүй зардал 500000 төг төсөвлөсөн.

9.ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус төсөл нь химийн бодис ашиглахгүй. Тиймээс химийн бодисын менежментийн төлөвлөгөө хийгдэх шаардлагагүй гэж үзэж байна.

10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болох хаягдлыг авч үзвэл, ахуйн хатуу хог хаягдал, уурхайн хотхоны хэрэгцээнээс хаягдах бохир ус (хоолны газар, усанд орох газар, ариун цэврийн өрөө гэх мэтээс), үйлдвэрийн техникийн үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдал ус, техникт ашигласан хаягдал тос, маслын хаягдал зэргээс бүрдэж байна.

Тэдгээр хатуу, шингэн хаягдлыг хадгалах, зайлуулах тус бүлэг тусгасан болно. Хог хаягдлын менежмент нь хүний эрүүл мэндийг хамгаалах, ажилчид, нутгийн оршин суугчдын ажиллаж амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн буй орчинд дам үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулахад чиглэсэн болно.

Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	
Хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалттай хогийн савнуудыг хотхон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавих	0.5	Жил бүр	Хог хаягдлын тухай хууль 4-р зүйл, 5-р зүйл 9-р зүйл, 11-р зүйл, 12-р зүйл, 13-р зүйл, 14-р зүйл, 16-р зүйл, 18-р зүйл, 19-р зүйл, 20-р зүйл, 21 -р зүйл, 23-р зүйл, 24-р зүйл
	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж түр хадгалах зориулалтын хогийн бункер байрлуулах	-	Тухай бүрд нь	
Хог хаягдал бороо, цасны усаар доошоо нэвчиж хөрс, газрын доорх усыг бохирдуулж болзошгүй	Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй, ирмэг хөвөө бүхий цементэн суурьтай болгон тохижуулах	0.2	2025	
Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх ахуйн хатуу болон шингэн хог хаягдлаар хөрс, гадаргын болон газрын доорх ус бохирдуулах сөрөг нөлөөтэй	Хуванцар сав, шил, лааз гэх мэт хаягдлыг сумын төвд 2-догч түүхий эд авах цэгт тушаах	-	Сард 1 удаа	
	Дугуй, модны хаягдлыг дахин ашиглах, орон нутгийн хэрэгцээнд өгөх	-	Тухай бүрд нь	
	Автомашинны сэлбэг, төмрийн хаягдлыг мэргэжлийн байгууллагад гэрээний дагуу нийлүүлэх	-	Жилд 2 удаа	
	Цаас, цаасны хаягдлыг цаас боловсруулах үйлдвэрт тушаах	-	Жилд 2 удаа	
	Гал тогооноос гарсан хоол, хүнсний хаягдлыг бордоо болгох	-	7 хоногт 1 удаа	
	Хөрс шатах тослох материалаар бохирдсон тохиолдолд бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах	0.5	Тухай бүрд нь	
	Боломжтой хог хаягдлыг дахин ашиглах	-	Тухай бүрд нь	
Шатах тослох материалаар хөрс, газрын доорх ус бохирдож болзошгүй	Ажилласан тос, тосолгооны материалыг битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулах	-	Жилд 2 удаа	

Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших MV-021920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай бүхий “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

2025 он

Ажилчид санаатай болон санамсаргүйгээр ил задгай хог хаях	Уурхайн ажилчдад өөрсдийн үйл ажиллагаанаас үүссэн хог хаягдал, түүнийг хэрхэн ангилан ялгах, боломжтойг дахин ашиглах талаар сургалт явуулах	-	Жилд 1 удаа	
Бусад	Үлдэгдэл хог хаягдлыг эцэслэн зайлуулахдаа сумын ТҮК-тай гэрээ байгуулан зайлуулах	Гэрээний дагуу	Жил бүр	
Нэг жилийн зардал, сая.төг		1.2		

11. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БАЙГАЛИЙН АЮУЛ, ГАМШИГ

Аянга цахилгаан: Дулааны улиралд тохиолдох бөгөөд цаг агаарын мэдээг тогтмол мэдээлэх хэрэгтэй. Цахилгаан гүйдэл бүхий тоноглолуудыг стандартын дагуу газардуулсан байх, ил задгай цахилгааны утас зэрэг аянга үүсэж болзошгүй зүйлүүдийг хамгаалах

Газар хөдлөлт: Газар хөдлөлтийн мужлалаар төсөл хэрэгжих газар нь 6 баллын бүсэд хамаарна. Иймээс барилга байгууламж барихдаа зураг төслийн дагуу эрсдэлийг нарийвчлан авч үзэх шаардлагатай. Мөн ашиглалтын явцад газар хөдлөлтийн үед авах арга хэмжээг боловсруулах. Салхины хурдыг багасгах хаах тоос шороог багасгах зорилгоор салхины зонхилох чиглэлд ногоон байгууламжуудыг бий болгох. Уурхайн замыг тогтмол арчилж, усалгаа хийж чийгшүүлж байх. Ажлын байрны эрүүл ахуйн хяналтыг системийг бий болгох. Онц байдалд үйл ажиллагааг зогсоох тухай журам боловсруулж мөрдөх.

Шороон шуурга: Салхины хурдыг багасгах хаах тоос шороог багасгах зорилгоор салхины зонхилох чиглэлд ногоон байгууламжуудыг бий болгох. Уурхайн замыг тогтмол арчилж, усалгаа хийж чийгшүүлж байх. Ажлын байрны эрүүл ахуйн хяналтыг системийг бий болгох. Онц байдалд үйл ажиллагааг зогсоох тухай журам боловсруулж мөрдөх Халдварт өвчин: Уурхайн ажилчдад хууль бус ан агнахгүй байх түүнээс үүдэн гарах сөрөг нөлөөллийн талаар сургалт явуулах, хамгаалалтын хэрэгслээр хангах (амны хаалт г.м), аймгийн эрүүл мэндийн төвтэй харилцаа холбоотой байж мэдээлэл авч байх

Гал түймэр: Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт, зааварчилгаа, хяналтын ажил, гал гарсан үед түүнийг унтраах хэрэгслийн хангамж, цахилгаан тоног төхөөрөмж дээр ажиллах үд мөрдөх аюулгүй ажиллагааны урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг МУ-н “Галын аюулгүй байдлын тухай хууль”, “Аж ахуй нэгж байгууллагад дагаж мөрдөх галын аюулгүй байдлын дүрэм”, “Гал түймрийн аюулгүй байдалтай холбогдуулан гаргасан тушаал, шийдвэрийн дагуу зохион явуулна

Авто тээврийн осол: Машин техникийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх, ажлын байрны үзлэг шалгалтыг байнга хийх. Ажилчдын аюулгүй ажиллагааны сургалтад тогтмол хамруулах. Уурхайн зам тээвэрт хурдны хязгаар тогтоож, тэмдэг тэмдэглэгээг сайн хийх, замын хөдөлгөөний аюулгүй дүрмийг чанд баримтлан ажиллах

Хүснэгт 7. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал,төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Үйлдвэрийн аваар осол, саатал гэмтлээс шалтгаалан ажилчид бэртэж гэмтэх, хөдөлмөрийн чадвараа алдах эрсдэлтэй,	Хөдөлмөр эрхлэлтийн явцад гарч болзошгүй осол бэртэл, өвчлөлийн жагсаалт гаргаж түүнээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнүүдийн зөвлөмжийг боловсруулж ажилчдын хүртээл болгох Хүчтэй салхи шуурганы үед уурхайн ажлыг түр зогсоох Автомашинуудыг кабиныг битүүмжлэл сайтай болгох	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд	-	-	100000	Төслийн бүх хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухайхууль
2	Ажилчдын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч ажиллах	Ажлын өдөр эхлэх бүрд зааварчилгаа өгөх	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд	-	-	-	Төслийн бүх хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухайхууль
3	Ажлын байран дээрх осол эрсдэлээс сэргийлж ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	Ажилтнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилсан болон хугацаат үзлэгт хамруулах	Компани	-	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардал	Төслийн бүх хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухайхууль
4	Ажлын байран дээрх осол эрсдэлээс сэргийлж хөдөлмөр хамгааллын багаж хэрэгслээр хангах		Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд	-	-	800000	Төслийн бүх хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухайхууль

Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших MV-021920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай бүхий “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

2025 он

5	Уурхайн эмнэлгийг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	Анхны түргэн тусламжийн багаж, эмээр хангах	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд	-	-	200000	Төслийн бүх хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухайхууль
	Нийт					1 100 000		

12. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

“Очир мандал хайрхан” ХХК-ийн “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны орд ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн цар хүрээ, эрчмийг харгалзан үзэж, түүний нөлөөллийн бүсийн талбайг хамран байгаль орчны хяналт шинжилгээний локаль мониторингийн систем байгуулах нь зүйтэй. Мониторингийн цэгийг зөв сонгож, хугацаа, давтамж зэргийг нь оновчтой сонгож өгөх нь чухал юм. Тус төслийн орчимд явуулбал зохих экологийн хяналтын мониторингийн ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж, мониторингийн ажлын давтамж, хэмжилт судалгааны ажлыг хариуцах мэргэжилтэн, мониторингийн үзүүлэлт зэргийг доорх хүснэгтэд тусган оруулж өгөв.

Хүснэгт 8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээнийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Агаар	Овоолго, уурхай, хотхон, зам	6-р сард	4 цэгт 1удаа	100000	400000	Агаар орчны бохирдол агаар дахь тоосны агууламж, NO ₂ , SO ₂ CO -ын агууламж, Хүнд металл тодорхойлох, Агаар орчны бохирдол агаар дахь цацраг, дуу чимээ,агаарын харьцангуй чийгшил	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, Агаарын чанар- хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ MNS 6063: 2010, Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585: 2007
	Хөрс	Уурхайн шимт хөрсний овоолго, хотхон, засварын талбай	6-р сард	4 цэгт 1 удаа	Хөрсний хяналт шинжилгээний 4 цэгт жилд удаа Хөрсний механик бүрэлдэхүүн, ялзмаг 25000 төг Хөрсний хүнд металл шинжилгээний үнэ 75.0 мян.төг <i>Инженер геофизи</i>	300000	Хөрсний агрохими, нийт азот, хөдөлгөөнт фосфор, солилцох кали, карбонат, Хүнд металл(Cr, Pb, Cd, Ni, Zn), бактери	- MNS3985-87 Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр, төрөл - MNS3310-91 Хөрсний агро химийн үзүүлэлтийг тодорхойлох - MNS2305-94 Дээж авах, савлах, тээвэрлэх, хадгалах журам - MNS(ISO)4814:1999. Атом Шингээлтийн Спектрометрээр

					хөрсний төв лаборатори			шинжилгээ хийх
	Ус	Унд ахуйн ус	6-р сард	2цэгт1 удаа	Бүрэн шинжилгээний үнэ 300000 төг	300000	Усны ерөнхий химийн шинжилгээ, бактерлогийн шинжилгээ (pH, EC, TDS, нийт шүлтлэг, хатуулгын хэмжээ, pH, цахилгаан дамжуулах чанар, Cl, SO ₄ , NO ₂ , NO ₃ , CO ₃ , HCO ₃) Ахуйн хаягдал усны ерөнхий химийн шинжилгээ, бактерлогийн шинжилгээ (pH, EC, TDS, нийт шүлтлэг, хатуулгын хэмжээ, pH, цахилгаан дамжуулах чанар)	Усны тухай хууль, Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015, Газрын доорх усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6148:2010, Ундны усны, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900: 2005, Б MNS 4288:1995, Хаягдал ус зайлуулах цэг тогтоох журам Байгаль орчны сайд, Дэд бүтцийн хөгжлийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 1995 оны 167/335/A/171 тоот тушаалын 2-р хавсралт.
	Нийт					1000000		

Дундговь аймгийн Өлзийт сумын нутагт орших MV-021920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай бүхий “Өвөр шарангад” хайлуур жоншны ордын 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

2025 он

12. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавьж ажиллана.

Хүснэгт 9. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын ажлын зардал

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Усны нөөцийг үр ашигтай ашиглаагүйгээс газрын доорх усны нөөц, горимд өөрчлөлт орно.	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан, холбогдох газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авах	Гүний худгаас хангана	-	-	Усны тухай хууль
Ажилчдын мэдлэг чадвар дутмаг байдлаас ажлын доголдол гарах	Уурхайд ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтад хамруулж байх	Ажилчид	500000	Жил бүр	МУ-ын үндсэн хууль Хөдөлмөрийн тухай Эрүүл мэндийн тухай Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны дүрэм MNS 4990:2000 MNS 4968:2000 MNS 4994:2000
			500000		

13. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СУМ БАГЫН ИРГЭДЭД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ХУВААРЬ

Хүснэгт 10. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнах хуваарь

№	БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
	1	2	3	4	5	6	7
1	Сумын иргэдийн төлөөлөл, ЗДТГ-ын холбогдох мэргэжилтнүүд	Уурхайн үйл ажиллагаатай сум орон нутгийн иргэд, ЗДТГ-ын мэргэжилтэн, холбогдох мэргэжилтнүүдийг газар дээр нь танилцуулна.		9-р сард	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	Компанийн байгаль орчны ажилтан, Уурхайн дарга болон компанийн захирал зохион байгуулна.	-
2		Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг боловсруулан аймгийн байгаль орчны албанд хүргүүлнэ.		11 сарын 1-нд багтаан			-
3		Нөхөн сэргээлтийг танилцуулж улсын комисст хүлээлгэн өгөх.		10-р сараас 12-р сарын 1-нд багтаан			-
	Нийт	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд орсон.					

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нэгдсэн төсөв

Хүснэгт 11. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нэгдсэн хүснэгт

Д.д	Зардлын утга	Нийт зардал, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний ажлын зардал	1800.0
2	Нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал	2000.0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	2000.0
4	Тэр бум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих	2000.0
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1200.0
6	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
7	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	500.0
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	1000.0
9	Удирдлага зохион байгуулалтын ажлын зардал	500.0
10	2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардлын дүн	11000.0

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нөхөн сэргээх арга хэмжээнд нийт 11.0 сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөөд байна. Үүний 50 хувь 5.5 сая төгрөг байна. Бид Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.15 дахь заалтад зааснаар Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А-04 тоот тушаалын дагуу Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн баталгааны тусгай дансанд байршуулна.